

GOIGS DE LA CREU DE LA CONTRELLA

El que queda actualment de la creu, la creu deia, no sabem si "Creu" era de fusta, pedra o ferro. No s'ha pogut establir.

"Creu" és una creu, però normal de la creu cristiana però, així com ara per a la creuista.

Puix no hi ha cap altra estrella
que il·lumini el camí ral:
Guia'ns, Creu de la Contrella,
cap al cim celestial.

És Lladurs, poble antiquíssim
i cruïlla de camins.
Ah, si el bon camí seguíssim,
incansables pelegrins!
Quina excel·la meravella,
la del terme divinal!

Entre dòlmens i masies
com la Foix d'insigne nom,
el poblat més que el Messies,
el coneix prou bé tothom,
quan al Gòlgota es segella
l'aliança més lleial.

Per amor sense mesura
és Jesús qui en creu morí,
sent la víctima més pura,
innocent com no cal dir.
És Pilat qui l'encreuella,
dut per odi criminal.

Més Jesús, que tot ho dóna,
fins la vida per amor,
el perdona i ens perdona
sense cap mena d'agror.
Mai no s'elucra la parpella;
sempre ens mira cordial.

Fins la Mare ens donaria
estimant-nos com ho fa;
ara té Santa Maria
al costat, dita del Pla.
Estimem-la, doncs, com ella
ens estima maternal.

Si de tan plujós el clima
al paratge és bo i no és bo,
a Jesús amb tota estima
eixuguem-li el penós ploa.
Fem la humanitat més bella,
molt més justa i fraternal.

En ruïna com es troba
el castell medieval,
sigui el símbol, si es renova,
de la nostra llar pairal.
Tot el món es renouella
pel voler de Déu com cal.

Acabem la cantarella
com si fos l'amén final:
Guia'ns, Creu de la Contrella,
cap al cim celestial.

Entrada Resposta

Puix no hi ha cap altra estrella que il·lumini el camí ral. Guia'ns, Creu de la Contrella, cap al cim celestial. És Lladurs, poble antiquíssim i cruïlla de camins. Ah, si el bon camí seguíssim, incansables pelegrins! Quina excel·la meravella, la del terme divinal!

EL CAMÍ RAL DE LLADURS

El tema dels camins és un tema bàsic, tant per la història i arqueologia, com pels costums i tradicions. No és fins a la Renaixença catalana de finals de segle XIX, que vol recobrar la nostra identitat i la nostra manera de ser, que s'accentua l'interès pel tema dels camins. Junt amb els camins surten els temes dels ponts, de les torres de vigilància, de les claus per cobrar impostos, dels hostals que donaven acollida als cansats viatgers i a les seves cavalleries, dels camins ramaders i de les creus a peu de camí ral. També s'hi expliquen històries i llegendes de bandolers.

Aquí hi apareixen els estudiosos del Solsonès, com Mn. Sarrí amb les seves llegendes, el Dr. Fulp i Plana amb la seva fantasia poètica de "lo Geni Català" i Cèsar August Torras amb el seu excursionisme erudit de les "Guies del Pirineu català". Tots ells parlen del camí ral i de la Creu de la Contrella dins el municipi de Lladurs.

Abans del camí ral se'n deia "camí pel qual hom va a tot arreu". Fins a la construcció de la carretera actual, el camí que passava per Lladurs era de ferradura, perquè el transport es feia a bast. Es considerava la càrrega d'un ase de dos sacs de 30 kg, la del cavall o la mula era de tres sacs, o sigui de 130 kg.

Avui, cobra importància el camí ral que passa pel terme de Lladurs perquè és conegut i marcat pel senderisme del GR-7. És el primer sender de gran recorregut que es va senyalar a Espanya. El seu itinerari segueix el llevant peninsular, des d'Andorra fins a l'Estret de Gibraltar, amb un recorregut de 2.699 km.

LA CREU DE LA CONTRELLA

Els historiadors del camí ral citen una abundància de creus en la nostra comarca, que a més d'indicar cruïlla de camins i de llocs estratègics, recorden la fe dels nostres avantpassats que no sols tenien aquestes creus com a punt de referència, sinó que en passar-hi hi resaven un "credo". Citen la Creu del Cinca, la del Cap del Pla, la del Prat d'Estagues, la de les Llaceres, la creueta del Pla, la de Santes Creus i la Creu de la Contrella.

La Creu de la Contrella està situada en el terme de Lladurs, dins la propietat de Llera, vora el camí ral que anava de Solsona a Sant Llorenç de Morunys. Agafa el seu nom de la paraula "encontre", com a lloc de trobada. El costumista Mn. Sarrí ens explica que prové de la "topada-encontre" entre dos escamots: un de Carlíns que baixaren de Canadà i un altre de liberals que venien de Solsona. Això pot ser veritat, però la Creu de la Contrella és anterior a la guerra dels Carlíns.

Com a restes d'aquesta creu es conserva una gran pedra que li feia de base. Dintre de pocs anys els vestigis i la memòria del lloc, que encara es conserven, hauran desaparegut del tot.

LA SEVA RECUPERACIÓ

En aquests moments en què broten arreu estudis del lloc i que cada poble busca motius que enriqueixin la seva personalitat i la seva manera de ser, la recuperació de la Creu de la Contrella podria ser una bona ocasió per potenciar i valorar la riquesa històrica que amaga el municipi de Lladurs, descobrint l'interès cultural i comarcal del qual representà la Creu de la Contrella en un temps determinat. La seva recuperació marcaria no sols una realitat geogràfica, sinó que li donaria una dimensió humana i social, ja que recolliria tradicions que estan a punt de perdre's. Duen que un poble que conserva els seus monuments i guarda les seves tradicions, no es morirà mai.

Pels efectes oportuns per declarar Bé Cultural d'interès Local a la Creu de la Contrella, signo la present a Solsona a trenta d'agost de dos mil tretze.

*Mn. Enric Bartrina
Tècnic del Patrimoni Documental*

Edita: Gogistes Solsonins
Col·lecció: Gogistes Solsonins núm. 435
Lletra: Mn. Climent Forner Escobet
Música: Jordi Xandri Bernadich
Retall d'història: Mn. Enric Bartrina Corominas
Coordinació: Jaume Camps i Domènec Camps
Impressió: Gràfiques Muvall, Solsona
Dipòsit Legal: L. 1469-2018
Tiratge: 175 exemplars, paper conqueror de 170 g

Gogistes Solsonins
l'Associació Gogistes de la Província de Lleida